

SZKOŁA MUZYCZNA PRZY UL. JÓZEFIŃSKIEJ 10/12 W KRAKOWIE
PROGRAM KONSERWACJI FASADY (ELEWACJI PŁN) I ELEWACJI TYLNEJ PŁD.
STARSZEJ CZĘŚCI BUDYNKU -

Opracowanie: arch. Maria Filipowicz

[Signature]

mgr Ewa Pęczkowska

Małopolski
Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Krakowie
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 24

Kraków, lipiec 2014 r.

UZGODNIONO
30 LIP. 2014

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

26-10-2015

inż. Bartosz Budomirski
Upr. Nr 143/2002

Wg 024. 5142. 737. 2014. 141
poz. 719/14

Obiekt : Budynek przy ul. Józefińskiej 10/12 w Krakowie - Elewacja frontowa (fasada) oraz fragment elewacji tylnej południowej starego budynku szkoły.
Lokalizacja : Kraków, ul. Józefińska 10/12 (Rejestr zabytków nr A-456, dec. z dn. 26.04.1968.)
Użytkownik : Państwowa Szkoła Muzyczna nr 3 im. Bronisława Rutkowskiego w Krakowie
Zleceniodawca : oraz Szkoła nr 2 Towarzystwa Muzycznego w Krakowie

DANE HISTORYCZNE

- Opracowano na podstawie dokumentacji autorstwa mgr Ewy Pęczkowskiej z dn. 31.10.2002 r. p.t. SZKOŁA MUZYCZNA PRZY UL. JÓZEFIŃSKIEJ 10/12 W KRAKOWIE PROGRAM KONSERWACJI ELEWACJI BUDYNKU dane historyczne zaczerpnięte /z:/ Janina Dzik - „Szkoła Muzyczna nr 3 przy ul. Józefińskiej 10/12 w Krakowie. Dokumentacja historyczno - konserwatorska”. Kraków 1995r.

Budynek przy ul. Józefińskiej 10/12 powstał w 2 ćw. XIX w. na działce na której wcześniej znajdował się dom i ogród kupca Józefa Andrzeja Bartscha (wzmiankowany w 1779 r.).

Klasycystyczny, siedmioosiowy, jednopiętrowy budynek mieszkalny, typowy dla ówczesnej zabudowy Podgórza, wzniesiony został w latach 1838-1847. W r. 1872 r. dom został odkupiony przez gminę i zaadaptowany na szkołę. W końcu XIX w. budynek rozbudowano w kierunku wschodnim, w związku z jego adaptacją na siedzibę utworzonego w Podgórzu Starostwa. Prawdopodobnie ujednolicono wówczas wystrój fasady, która została wydłużona o pięć osi i przebudowano dach. Później kilkakrotnie adaptowano wnętrza budynku na potrzeby kolejnych użytkowników (szkoła, Zakład dla Dzieci Niewidomych, internat), lecz nie dokonywano znaczących zmian w obrębie elewacji.

W latach 1968-1974 budynek zaadaptowano na Szkołę Muzyczną, zmodernizowano instalacje wod-kan, c.o. i elektryczną, wymieniono stolarkę. W 1982 r. dach pokryto blachą, wymieniono rynny, rury spustowe i studzienki ściekowe. W 1993 r. wyremontowano kominy i wieżbę dachu, wykonano prace związane z osuszaniem murów od strony podwórza oraz od strony budynku przylegającego do szkoły od wschodu. W 1995 r. wyremontowano stolarkę drzwi wejściowych, zaś w roku 1997 przeprowadzono remont dachu i rynien.

W roku 2003 przeprowadzono kompleksowy remont wszystkich trzech elewacji. Zezwolenie WKZ wydane było wówczas na podstawie programu prac konserwatorskich, opracowanego przez Ewę Pęczkowską. Z uwagi na bardzo szczupłe środki finansowe program został zrealizowany w minimalnym zakresie, a prace wykonywała systemem gospodarczym mała firma budowlana, już dziś nie istniejąca, bez stałego nadzoru autorki programu. Stan fasady i elewacji tylnej - południowej w 2002 r. oraz zakres planowanych prac opisany jest szczegółowo w wyżej wymienionym „Programie Konserwacji ...”. Ten opis i wnioski konserwatorskie przytoczono poniżej „in extenso” dla lepszego zilustrowania problematyki i zakresu prac, które należy wykonać obecnie.

...OPIS ... Fasada dwukondygnacyjna, dwunastoosiowa, niesymetryczna, z prostokątnym ryzalitem w osiach 8-10. Murowana z cegły, tynkowana zamknięta uproszczonym belkowaniem z gładkim fryzem i wydatnym, profilowanym gzymsem koronującym; gzyms wieńczący przyczółek powtarza profilowanie koronującego. Pierwotny symetryczny układ, z centralnie usytuowanym ryzalitem, zaburzony wskutek dobudowania w k. XIX w., od strony wschodniej, 5-osiowego budynku starostwa. Ryzalit nieznacznie wysunięty, zwieńczony trójkątnym przyczółkiem, na osi główne wejście do budynku, dzielona skromnym gzymsem kordonowym, przyczółkiem, na osi główne wejście do budynku, dzielona skromnym gzymsem kordonowym,

Parter z wysokim, prostym cokołem, w osiach 4-8 i 10 mieszczącym okienka piwniczne. Cokoł tynkowy zaakcentowany cokolikiem z płyt piaskowca karpackiego. Dolna kondygnacja rozczłonkowana rodzajem płytkiego „arkadowania”, zdobionego motywem prostokątnych „bonii” o skrajnie uproszczonym rysunku, uzyskanym przez graficzne nacięcie powierzchni tynku. Łuki arkad odcinkowe, wsparte na szerokich filarach wydzielonych skromną przepaską kapitelową. W nieznacznie cofniętych, gładkich wnękach/płycinach poniżej arkad umieszczone okna. Wejście do sieni znacznie cofnięte w stosunku do lica fasady, podniesione nad poziom chodnika o wysokość cokołu elewacji, dostępne przez kilkustopniowe blokowe schody obłożone szlifowanym lastriko. Ujęte w prostokątnie zamknięte obramienie, utworzone przez kanelowane filary o palmetowych kapitelach oraz nadproże/belkowanie, dekorowane motywami rozet, wstęg, jajownika i łwią główką. Drzwi wejściowe drewniane, dwuskrzydłowe, płycinowe, z listwą przyrymową w formie kanelowanego pilasterka oraz czterodzielnym przeszkło-

ZA ZGODNOŚCIĄ Z ORYGINAŁEM

2015

inż. Bartosz Ludomirski
Upr. Nr. 143/2002

nym gładką szybą nadświetlę zdobionym motywem półkoli. Stolarka dębowa, wymieniona lub poddana renowacji w roku 1995, malowana lakierem bezbarwnym.

Po obu stronach obramienia, nieco poniżej kapiteli, osadzone w ścianie domu 2 czworokątne, kamienne tabliczki numeryczne (najprawdopodobniej wapień zbity „Dębnik”).

Poniżej tabliczki numerycznej umieszczonej po stronie wschodniej - typowa lampa orientacyjna oraz współczesna, metalowa tabliczka z nazwą ulicy i numerem domu. Po stronie zachodniej - współczesne, metalowe tablice (typowe) z godłem państwowym oraz nazwą szkoły będącej użytkownikiem obiektu. Pomiędzy osiami 11 i 12 na parterze metalowa tablica pamiątkowa osadzona w 1974 r., z napisem „PROFESOR / BOLESŁAW RUTKOWSKI / 1898 / 1964 / WYBITNY ARTYSTA MUZYK / ZASŁUŻONY PEDAGOG / I WYCHOWAWCA / KRZEWICIEL KULTURY POLSKIEJ”.

Parter wydzielony skromnie profilowanym gzymsem kordonowym, stanowiącym oparcie dla wysokiego, uproszczonego cokołu piętra, zamkniętego własnym, profilowanym gzymsem pełniącym jednocześnie funkcję ławy podokiennej. Powyżej przyziemia elewacja gładko tynkowana, okna ujęte w prostokątne, tynkowe opaski, profilowane przy zewnętrznej krawędzi, zwieńczone profilowanymi nadokiennikami. Gzyms kordonowy, gzyms cokołu oraz nadokienniki ofasowane blachą.

Ryzalit artykułowany pilastrami o uproszczonych bazach, gładkich trzonach i palmetowych kapitelach, niosącymi belkowanie przyczółka i przerywającymi bieg cokołu. Płaszczyzny cokołu między trzonami pilastrów wypełnione przez uskokowo cofnięte, prostokątne, tynkowe płyciny; w 2 płyciny boczne wpisane, uskokowo cofnięte, romby.

Okna drewniane, skrzynkowe, dwudzielne, w obrębie parteru 8-polowe z szerokim płaskim ślimieniem w połowie wysokości, w obrębie I piętra 10-polowe, ze ślimieniem w 3/5 wysokości. Stolarka malowana na ciemny brąz. Okienka piwniczne zamknięte drzwiczkami z blachy osadzonymi w stalowych ościeżnicach, ślusarka pomalowana na kolor jasno-szary.

Wzdłuż ptn. - zach. węzła domu oraz między osią 5 i 6 wyprowadzone rury spustowe, przy węgle ptn. - wsch. - rura spustowa sąsiedniej kamienicy.

...Elewacja tylna (południowa) 11-osiowa - dla uproszczenia opisu osie ponumerowano, numery osi narastają od zachodu na wschód. Część dobudowana w k. XIX w. (na odcinku osi 7-11) ryzalitowana; z wejściem głównym w osi nr 3 oraz dodatkowym wejściem w osi 11. Gładko tynkowana, poza tynkowym cokołem powtarzającym formę z fasady i elewacji zachodniej, pozbawiona jakichkolwiek podziałów i dekoracji sztukatorskiej. Cokolik piaskowcowy zanikający wskutek nachylenia terenu.

Wejście do sieni w osi 3 podniesione ponad poziom terenu o wysokość cokołu, dostępne przez dwubiegowe, betonowe schody z współczesną metalową balustradą rurową; próg wylany z betonu. Stolarka drzwi jak w wejściu głównym na fasadzie. Wejście w osi 11 z poziomu chodnika, drzwi dwuskrzydłowe, w dolnej strefie płyciny nowe, w górnej przeszkolone, wielopolowe, malowane na kolor ciemnobrązowy.

Forma, podziały i sposób opracowania stolarki okiennej w osiach 1-10 jak na fasadzie. W osi nr 11 pomiędzy parterem i I piętrzem - okno dwudzielne, 6-polowe ze ślimieniem w 2/3 wysokości, powyżej niego - małe okienko dwudzielne, 4-polowe, bez ślimienia. W obrębie cokołu, w osiach 7-9 - okienka suterenu ze studzienkami, przegrodzone stalowymi kratami pomalowanymi na brąz, okno w osi 7 dodatkowo przesłonięte metalową siatką. Sutereny osłonięte przed wodą opadową przez współczesny pulpitowy, blaszany daszek osadzony na stalowej konstrukcji rurowej. W osi 10 - okienko suterenu bez studzienki, przegrodzone j.w., osłonięte od deszczu przez prowizoryczny blaszany, zdeformowany „daszek”.

Wzdłuż pld. - wsch. węzła domu oraz między osią 7 i 8 wyprowadzone rury spustowe.

...
WNIOSKI KONSERWATORSKIE Zły, miejscami awaryjny stan zachowania obiektu jest wynikiem wieloletniego braku kapitalnego remontu oraz niewystarczających funduszy na bieżące naprawy.

Planowane prace mają na celu likwidację przyczyn niszczenia budynku, naprawę powstałych zniszczeń i zabezpieczenie przed destrukcją, a także uporządkowanie elewacji i przywrócenie wartości estetycznej. Ponieważ administracja szkoły nie dysponuje odpowiednimi funduszami, możliwość wykonania tych prac i ich termin zależy całkowicie od pozyskania dotacji na ten cel.

Wstępne oględziny pozwoliły stwierdzić wysokie zawilgocenie obiektu wynikające z jego lokalizacji nieopodal Wisły oraz braku jakiegokolwiek izolacji przeciwwilgociowej. Umożliwia to swobodne podciąganie wody gruntowej wraz z solami rozpuszczalnymi w strukturę murów, a podczas wysokiego poziomu wody w Wiśle (stany przed powodziowe) powoduje zalewanie piwnic. Zniszczeniom sprzyja także zwyczaj używania soli do posypywania chodnika w czasie zimy.

Potwierdza to zły stan wątku ceglanego w piwnicach. Podczas oględzin ściany północnej, stwierdzono wyraźne proszkowanie cegieł oraz występowanie białych osadów wykrystalizowanej soli. Na wschodnim odcinku ściany północnej (w części z suterenami) procesy niszczące występują pod uszczelniającą

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

2 6 - 10 2015

inż. Bartosz Ludomirski
Up. Nr ewid. 143/2002

powłoką farby olejnej, powodując powstawanie spęcherzeń i ciągle złuszczenie warstwy wymalowania pomimo powtarzanych okresowo remontów wnętrza. Krystalizacji soli sprzyja fakt ogrzewania piwnic, które pełnią między innymi funkcję kotłowni.

Dla skutecznego zahamowania niszczenia ścian w piwnicach oraz ścian i tynków na parterze elewacji, konieczne jest wprowadzenie izolacji przeciwwilgociowej poziomej i pionowej, a dopiero po jej założeniu stopniowe osuszanie i odsalanie ścian powyżej izolacji. Prace te powinny być powiązane z zastosowaniem odpowiedniej wentylacji pomieszczeń. Ze względu na wysoki stopień zawilgocenia i zasolenia ścian i tynków, wydaje się celowym wprowadzenie w strefie parteru tynków renowacyjnych WTA, mogących pełnić funkcję kompresów magazynujących sole przenikające ze ścian, przy jednoczesnym zachowaniu estetycznego wyglądu. W przypadku fasady konieczne jest przy tym powtórzenie rysunku boniowania na wzór oryginału.

Drugą poważną przyczyną złego stanu obiektu są zniszczenia dachu, rynien i rur spustowych, a także zniszczenia lub niewłaściwe założenie obróbek blacharskich, co powoduje zawilgocenie partii ścian i detali leżących poniżej oraz stwarza warunki dla rozwoju grzyba.

Prace przy elewacjach należy zatem bezwzględnie poprzedzić wprowadzeniem izolacji przeciwwilgociowej oraz szczegółowym przeglądem i naprawą uszkodzeń dachu, rynien oraz ofasowania gzymsów itp. Bez wprowadzenia tych zabezpieczeń niecelowe jest osuszanie budynku, a efekt prac elewacyjnych będzie krótkotrwały. ....sposób osadzenia stolarki okiennej w stosunku do lica ściany powoduje, że nie jest ona wystarczająco chroniona przed opadami – wystający okap dachu nie może bowiem zapewnić ochrony przed zacinającymi deszczami i śniegiem, zwłaszcza wobec bardzo rzadko przeprowadzanej renowacji okien wynikającej z braku środków finansowych. Uszkodzenia tynku wokół stolarki od strony ogrodu mogą wskazywać na niewystarczającą izolację lub jej brak. W ramach planowanych prac remontowych należy rozważyć przełożenie stolarki (t.j. osadzenie jej głębiej), tak aby nie wychodziła przed lico ściany. Stolarkę należy poddać szczegółowej ocenie, elementy przegniłe wymienić, pozostałe poddać renowacji i zachować. Dopuszcza się wymianę zniszczonych okien na okna drewniane z zachowaniem oryginalnych podziałów i formy.

W trakcie prac należy uporządkować prowizoryczną instalację elektryczną rozprowadzoną na powierzchni elewacji bocznej i tylnej (przeprowadzić instalację docelową w bruzdach, w peszlach).

Prace przy elementach tynkowych należy poprzedzić wykonaniem odkrywek, w celu ustalenia wcześniejszej kolorystyki elewacji. Betonowe schody od ogrodu należy oczyścić, zdezynfekować oraz wyreperować, balustradę, po usunięciu starych powłok i zabezpieczeniu antykorozyjnym, pomalować na kolor grafitowy. Zdeformowany, prowizoryczny „daszek” ponad oknem do suterenu w 10 osi elewacji tylnej proponuje się zastąpić przezroczystym okapem z płyty poliwęglanu na konstrukcji stalowej, malowanej w kolorze grafitowym.

W miarę dopływu środków finansowych proponuje się zmienić formę balustrady schodów i zadaszenia suterenu na zharmonizowane z całością budynku oraz wprowadzić w miejsce schodów betonowych schody kamienne, ewentualnie obłożone płytkami mrozoodpornego gresu dopasowanego kolorystycznie do elewacji (wg. osobnego projektu). W dalszej kolejności – uporządkować chodnik od strony ogrodu.

PROGRAM PRAC .....

- Wykonać izolację przeciwwilgociową.
- Rozprowadzić w bruzdach docelową instalację elektryczną na elewacji bocznej i tylnej.
- Wykonać sondażowe odkrywki tynków i dekoracji sztukatorskiej w celu ustalenia pierwotnej kolorystyki elewacji.
- Usunąć tynki w miejscach przemrożeń, spęcherzeń, spękań i doraźnych napraw.
- Oczyścić powierzchnię tynków oraz sztukatorki, usunąć złuszczone się szlichty i wymalowania.
- Wykonać dezynfekcję wzdłuż przebiegu rur spustowych i w miejscach zawilgoconych.
- Wymienić tynki w strefie parteru na tynki renowacyjne WTA, z powtórzeniem podziałów fasady i formy oryginalnego boniowania.
- Przeżyłować i uzupełnić tynki, scalićłaty i uzupełnienia tynku.
- Wykonać niezbędne uzupełnienia i rekonstrukcje profili oraz detali sztukatorskich, wykonać korektę profilowania w miejscach nierównego przebiegu profili.

ZA ZGODNOŚCIĄ ORYGINAŁEM

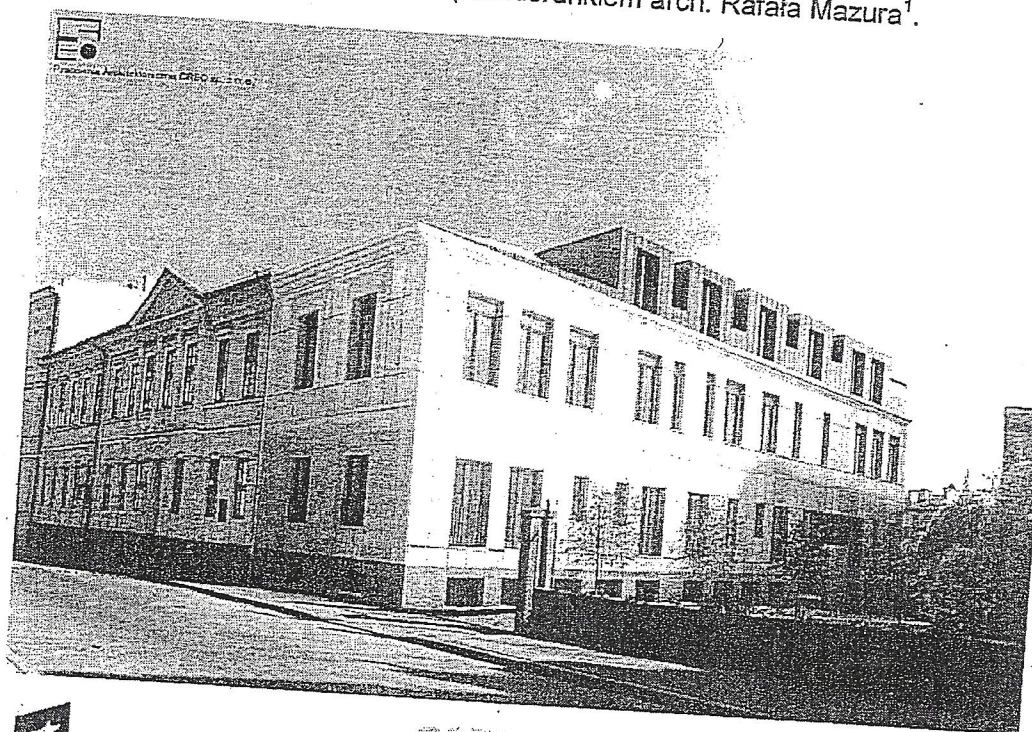
2 6 10 2015

Inż. Bartosz J. Jomirski
Upr. Nr ewid. 143/2002

- Wykonać malowanie tynków i sztukatorki farbami krzemoorganicznymi wg. osobnego projektu kolorystycznego, w powiązaniu z wynikami odkrywek tynków.
- Stolarkę okien przełożyć, poddać renowacji, elementy przegniłe wymienić, ...utrzymać formę okien dwudzielnych, 8 i 10-polowych, ze śłemeniem jak w oryginale ; kolorystykę stolarki powiązać z kolorystyką elewacji.
- Drzwi do ogrodu w osi 11 poddać renowacji i pomalować j.w.; wykonać malowanie stolarki w wejściu głównym i w zejściu do ogrodu w osi 3.
- Usunąć cementowe uzupełnienia schodów z lastrika, ubytki uzupełnić.....
- Schody od ogrodu oczyścić, wykonać dezynfekcję i reperacje nawierzchni.
- Kraty, zamknięcia okienek piwnicznych oraz balustradę schodów oczyścić ze starych powłok malarskich i produktów korozji, zabezpieczyć antykorozyjnie, pomalować na kolor grafitowy.

W roku 2009 szkoła stała się beneficjentem współfinansowanego przez Unię Europejską projektu p. n.: „Rozszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej poprzez rozbudowę Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Krakowie . ul. Józefińska 10”.

Wielobranżowy projekt budowlano - wykonawczy rozbudowy budynku szkoły wykonał w 2009 ze-
spół z Pracowni Architektonicznej „Creo” pod kierunkiem arch. Rafała Mazura¹.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Il. nr 1. Szkoła muzyczna po rozbudowie - wizualizacja - starsza część budynku widoczna po lewej
kopia ilustracji ze strony internetowej http://www.sm1krakow.pl/pliki/SM_I_i_II_v2_800x654.jpg

¹ Pracownia Architektoniczna CREO Sp. z o.o. ul. Drogowców 8 32-400 Myślenice
Rozbudowa budynku usługowo-edukacyjnego (szkoła muzyczna) na cele usługowo-edukacyjne. Wraz z instalacjami wewnętrznymi: elektrycznymi, wod. – kan. wentylacji mechanicznej i klimatyzacji, ogrzewczymi, stacji wymienników ciepła oraz przebudowa istniejącego przyłącza kanalizacji ogólnospławnej. Rozbiórka istniejących obiektów budowlanych kolidujących z projektowaną zabudową. Zmiana sposobu użytkowania istniejących nieużytkowych pomieszczeń strychowych na pomieszczenia usługowo-edukacyjne” - działka nr 90 (Obr. 13 Podgórze) przy ul. Józefińskiej w Krakowie.

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

26-10-2015

inż. Bartosz Lisowski
Upr. Nr ewid. 127/2002

Pierwszy etap inwestycji, obejmujący stan zerowy nowego budynku dydaktycznego i auli zrealizowany został w l. 2010 - 2012 przez firmę budowlaną „UNI-KRAK”.

Etap drugi realizowany jest w roku bieżącym przez Przedsiębiorstwo Budowlane DOMBUD S.A z Katowic.

Niestety w projekcie nie przewidziano wykonania remontu konserwatorskiego elewacji budynku istniejącego. W ramach prac wykończeniowych elewacji nowego budynku wskazane jest wykonanie remontu bieżącego elewacji frontowej i tylnej budynku istniejącego.

Niniejszy program opracowano na zlecenie Inwestora w celu realizacji tego remontu.

III. STAN ZACHOWANIA

Fasada (elewacja północna) - fot. nr 1 - 14 rys. nr 2

Stan zachowania fasady jako całości zły. Elewacja zabrudzona, na powierzchni tynków i sztukatorki siatka drobnych pęknięć. Ponad cokołem rozległe partie ściany przemaalowane jaśniejszą farbą, zapewne w wyniku likwidacji graffiti.

Gzymsy koronujący i kordonowy wielokrotnie poprzecznie pęknięte.

Cokół tynkowy miejscami spękany, widoczne ubytki wierzchniego zatarcia. W narożnikach i sąsiedztwie okienek piwnicznych, tynk uszkodzony.

Cokolik kamienny silnie zawilgocony, widoczne rozległe kolonie mchów i zielenic. Stan zachowania kamienia zły, osłabienie spójności i wytrzymałości, proszkowanie. Powierzchnia zabrudzona, krawędzie i narożniki wyoblone.

Schody wykonane z drobnoziarnistego lastriko, szlifowane, stosunkowo dobrze zachowane..

Stołarka drzwi do sieni - wymieniona (lub poddana renowacji) w roku 1995, dębowa, malowana lakierem bezbarwnym. Klamka mosiężna na wydłużonym szyldzie

Tabliczki numeryczne - - powierzchnia kamienia zwietrzała, krój napisów z poziomu chodnika słabo czytelny.

Stołarka okienna zniszczona, wymaga renowacji wg typowania na budowie.

Ślusarka zamknięcia okienek piwnicznych skorodowana, pomalowana w kolorze jasnoszarym..

Obróbki blacharskie gzymsów, nadokienników i parapetów miejscami odkształcone, pokryte warstwą odchodów gołębi.

Ze względu na brak rusztowań możliwe było dokonanie jedynie wstępnej oceny stanu zachowania fasady z poziomu ulicy/

Elewacja tylna południowa- fot. nr 15 - 17 rys. nr 3

Elewacja tylna starszej części budynku została częściowo przesłonięta przez przybudówkę auli w 2011 r. Całkowicie zasłonięte są dwie osie zachodnie, w pozostałych pięciu osiach najstarszej części budynku widoczna jest tylko druga kondygnacja, ponad tarasem założonym na dachu auli. Wschodnia część elewacji (skrzydło budynku dobudowane w końcu XIX w.) pięcioosiowa dwukondygnacyjna

Stan zachowania elewacji jako całości dość dobry. Górna część ściany nadbudowana w 2011 r. pomalowana na inny kolor. Poniżej krawędzi widoczne zabrudzenia starszej części elewacji.

Stołarka drzwiowa w osi wsch. parteru i stolarka okien malowana na ciemny brąz, zniszczona.

Ponad oknami piwnicy pozostałości blaszanego daszka na konstrukcji stalowej.

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

26-10-2015

inż. Bartołd Ludomirski
Upr. Nr ewid. 143/2002

IV. WNIOSKI KONSERWATORSKIE

Planowane prace konserwatorskie mają na celu uporządkowanie elewacji i przywrócenie im wartości estetycznych, naprawę zniszczeń i zabezpieczenie przed dalszą destrukcją.

Wstępne oględziny pozwoliły stwierdzić wysokie zawilgocenie ścian piwnic wynikające z jego lokalizacji nieopodal koryta Wisły oraz braku odpowiedniej izolacji przeciwwilgociowej. Powoduje to swobodne podciąganie wody gruntowej wraz z solami rozpuszczalnymi w strukturę murów. Podczas wysokich stanów wody w rzece następuje zalewanie piwnic. Zniszczenia potęguje używanie soli w czasie zimy. We wnętrzu piwnic procesy niszczące występują pod uszczelniającą powłoką farby olejnej, powodując powstawanie spęcherzeń i ciągłe złuszczenie warstwy wymalowania pomimo powtarzanych okresowo remontów wnętrza. Krystalizacji soli sprzyja fakt ogrzewania piwnic, które pełnią między innymi funkcję kotłowni.

W celu skutecznego zahamowania procesu niszczenia ścian i tynków w piwnicach oraz na parterze elewacji, konieczne jest wprowadzenie izolacji przeciwwilgociowej poziomej i pionowej, a dopiero po jej założeniu stopniowe osuszanie i odsalanie ścian powyżej izolacji. Prace te powinny być powiązane z zastosowaniem odpowiedniej wentylacji pomieszczeń. Ze względu na wysoki stopień zawilgocenia i zasolenia ścian i tynków, wydaje się celowym wprowadzenie w strefie parteru tynków renowacyjnych WTA, mogących pełnić funkcję kompresów magazynujących sole przenikające ze ścian, przy jednoczesnym zachowaniu estetycznego wyglądu.

Remont elewacji należy poprzedzić wprowadzeniem izolacji przeciwwilgociowej.

Podczas prac należy uporządkować prowizoryczną instalację elektryczną rozprowadzoną na powierzchni elewacji (przeprowadzić instalację docelową w brzdach, w peszlach).

Prace przy elementach tynkowych należy poprzedzić wykonaniem odkrywek, w celu ustalenia oryginalnej kolorystyki elewacji. W zależności od uzyskanych wyników, powinna zostać zaproponowana kolorystyka elewacji, w tym także kolorystyka stolarki okiennej i drzwiowej oraz ślusarki.

Przed pomalowaniem elewacji należy wykonać próbki koloru bezpośrednio na ścianie elewacyjnej. Odpowiedni odcień wybrany będzie w ramach Komisji Konserwatorskiej na budowie z udziałem przedstawicieli MWKZ.

Kamienne tabliczki numeryczne na fasadzie oraz cokolik kamienny należy poddać konserwacji i eksponować.

Zdeformowany, prowizoryczny „daszek” ponad oknami sutereny w elewacji tylnej proponuje się zastąpić przezroczystym okapem z płyty poliwęglanu na konstrukcji stalowej, malowanej w kolorze grafitowym.

Uporządkować chodnik od strony ogrodu.

V. PROGRAM PRAC

- * Wykonać poziomą i pionową izolację przeciwwilgociową fundamentów
- * Oczyszczyć powierzchnię tynków oraz sztukatorki, usunąć złuszczone szlichty i wymalowania, Wykonać dezynfekcję wzdłuż przebiegu rur spustowych i w miejscach zawilgoconych.
- * Wymienić tynki w strefie parteru na tynki renowacyjne WTA, z powtórzeniem podziałów fasady i formy oryginalnego boniowania.
- * Przeżyłować i uzupełnić tynki, scalić łaty i uzupełnienia..
- * Wykonać niezbędne uzupełnienia i rekonstrukcje profili oraz detali sztukatorskich, wykonać korektę profilowania w miejscach nierównego przebiegu profili.
- * Wykonać malowanie tynków i sztukatorki farbami krzemoorganicznymi wg. osobnego projektu kolorystycznego, w powiązaniu z wynikami odkrywek tynków. Przed pomalowaniem elewacji wykonać próbki koloru bezpośrednio na ścianie elewacyjnej. Odpowiedni kolor zostanie wybrany w ramach Komisji Konserwatorskiej z udziałem przedstawicieli MWKZ.

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

26-10-2015

Inż. Bartosz Wyłomirski
Upr. Nr ewid. 143/2002

- * Stolarkę okien poddać renowacji, elementy zniszczone wymienić na współczesne, drewniane, utrzymać formę okien dwudzielnych, 8 i 10-polowych, ze ślaniem jak w oryginale ; kolorystykę stolarki powiązać z kolorystyką elewacji.
- * Drzwi do ogrodu w osi wschodniej elewacji tylnej poddać renowacji i pomalować j.w
- * Kamienne tabliczki inskrypcyjne poddać konserwacji i eksponować (wykonać rysunkową dokumentację inskrypcji w skali 1 : 1, usunąć warstwę zwierzchnią, doczyścić powierzchnię, uzupełnić ewentualne ubytki w sztucznym kamieniu. W razie konieczności pogłębić liternictwo. Wykonać złocenie liternictwa oraz zabezpieczenie powierzchni).
- * Po wykonaniu izolacji przeciwwilgociowej kamienny cokół oczyścić z nawarstwień biologicznych i atmosferycznych, usunąć reperacje cementowe i szczelne spoinowanie, odsolić. Wzmocnić strukturę kamienia. Ubytki uzupełnić wstawkami piaskowca oraz w sztucznym kamieniu, wyspoinować, zahydrofobizować, wykonać retusze kolorystyczne uzupełnień.
- * Schody od ogrodu oczyścić, wykonać dezynfekcję i reperacje nawierzchni.
- * Kraty, zamknięcia okienek piwnicznych oraz balustradę schodów oczyścić ze starych powłok malarskich i produktów korozji, zabezpieczyć antykorozyjnie, pomalować na kolor grafitowy. Elementy całkowicie skorodowane wymienić.
- * Tablicę pamiątkową na fasadzie oczyścić, powierzchnię zabezpieczyć przed działaniem czynników atmosferycznych.

VI. PROPONOWANA TECHNOLOGIA

Proponuje się zastosować:

- * do dezynfekcji muru – preparat typu Baumiť SanierL6sung firmy Baumiť
- * do tynkowania – uniwersalny tynk wapienno-cementowy do stosowania na zewnątrz (proponuje się użycie tynków i zapraw firmy Baumiť). Zależnie od możliwości finansowych Inwestora, w partii parteru - tynki renowacyjne w systemie WTA (z powt6rzeniem podział6w fasady i formy oryginalnego boniowania). Ze względu na specyficzne własności tynków renowacyjnych WTA, naleŹy ściśle przestrzegać zaleceń producenta odnośnie ich przygotowywania, zakładania i sezonowania.
- * do scalenia napraw i reperacji tynków – gotową zaprawę mineralną z dodatkiem mikrowł6kien do stosowania na zewnątrz
- * do rekonstrukcji i uzupełnień detali sztukatorskich – zaprawę mineralną przygotowaną na budowie lub gotową zaprawę sztukatorską zbliŹoną składem i własnościami do zaprawy oryginalnej (proponuje się użycie zapraw firmy Baumiť/Bayosan)
- * do malowania końcowego tynków i sztukatorki - farby krzemianowe w technologii firmy Baumiť, Keim Farby Mineralne, wŹględnie Farby Kabe Polska, w odcieniu zatwierdzonym przez komisję konserwatorską
- * do oczyszczania – mycie wodą, w razie potrzeby wspomagane użyciem preparatu Schmutzloser firmy Remmers Polska
- * do ewentualnego chemicznego usunięcia nawarstwień atmosferycznych z powierzchni piaskowca - roztwór kwasu fluorowodorowego lub pasty na bazie fluorku amonu
- * do wzmocnienia struktury piaskowca - preparat krzemoorganiczny o własnościach hydrofilowych, typu KSE 300 Remmers
- * do odsalania piaskowca – kompresy ligniny nasyczone wodą demineralizowaną
- * do uzupełnienia piaskowca – wstawki kamienia naturalnego o własnościach dobranych do własności kamienia oryginalnego ; sztuczny kamień na bazie zapraw mineralnych przygotowany na budowie, podbarwiany w masie pigmentami ziemnymi, odpornymi na czynniki atmosferyczne i UV

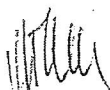
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

26.10.2015

inŹ. Bart6sz Ludomirski
Upr. Nr ewid. 143/2002

- * do uzupełnienia ubytków wapienia „Dębnik” — sztuczny kamień na bazie preparatów f-my Akemi
- * do spoinowania kamienia — tradycyjną zaprawę wapienno-piaskową modyfikowaną białym cementem portlandzkim
- * do hydrofobizacji piaskowca (po wykonaniu izolacji przeciwwilgociowych, odsoleniu i osuszeniu kamieniarki) — preparat krzemoorganiczny o własnościach hydrofobowych, typu Sarsil H 15
- * do wykonania złocenia liter — złoto wiatrowe, mikstion 3h
- * do zabezpieczenia złoczeń — roztwór Paraloidu B-72
- * do zabezpieczenia powierzchni wapienia „Dębnik” — roztwór Paraloidu B-72 oraz Cosmolloid H-80
- * do kolorystycznych retuszy uzupełnień — spoiwo Funcosil Historic Lasur względnie Funcosil Siliconharzfarbe LA firmy Remmers Polska oraz suche pigmenty ziemne, odporne na czynniki atmosferyczne i UV
- * do blacharskich obróbek gzymsów, przyczółków i parapetów — blachę tytanowo-cynkową
- * do zabezpieczeń antykorozyjnych ślusarki - preparat typu „Epoxy-brun” + „Unicor”, względnie epoksydową farbę podkładową, wykończenie ochronną farbą antykorozyjną w technologii firmy Tikkurila, zgodnie z wariantem kolorystyki przyjętym przez komisję konserwatorską ; w przypadku malowania na grafit mat - farbę poliwinylową Lowigraf firmy Polifarb Łódź

/Powyższe propozycje mają charakter ogólny i wymagają doprecyzowania na roboczo w ramach Komisji Konserwatorskiej na budowie/

mgr inż. arch. Małgorzata Dziuba-Filipowicz
Upr. proj. nr G.P. IV 8388/4
zezw. WKZ 76/94
31-160 Kraków, ul. Kolberga 3/6

mgr Elżbieta Proszkowska
Konserwator dzieł sztuki
Zezwolenie WKZ 121/94
31-071 Kraków, ul. Kordeckiego 13/17
tel. (012) 430-74-41, 0-805-42-01-91

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

26-10-2015

inż. Bartosz Lubomirski
Upr. Nr ewid. 143/2002